

V Bruseli 8. októbra 2025
(OR. en)

13738/25

ENV 983
AGRI 478

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Európska komisia
Dátum doručenia:	8. októbra 2025
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	D109481/01
Predmet:	SMERNICA KOMISIE (EÚ) .../... z XXX, ktorou sa mení smernica Rady 91/676/EHS, pokiaľ ide o používanie určitých hnojivých materiálov z maštalného hnoja

Delegáciám v prílohe zasielame dokument D109481/01.

Príloha: D109481/01

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli XXX
D109481/01
[...] (2025) XXX draft

SMERNICA KOMISIE (EÚ) .../...

z XXX,

**ktorou sa mení smernica Rady 91/676/EHS, pokiaľ ide o používanie určitých hnojivých
materiálov z maštalného hnoja**

SMERNICA KOMISIE (EÚ) .../...

z **XXX**,

ktorou sa mení smernica Rady 91/676/EHS, pokiaľ ide o používanie určitých hnojivých materiálov z maštalného hnoja

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov¹, a najmä na jej článok 8,

keďže:

- (1) V článku 5 ods. 4 písm. a) smernice 91/676/EHS sa stanovujú opatrenia, ktoré sa majú zahrnúť do akčných programov, ktoré sa majú uplatňovať v ohrozených pásmach alebo na celom území krajiny v súlade s článkom 3 ods. 5 uvedenej smernice. Podľa bodu 2 prílohy III k smernici 91/676/EHS je cieľom týchto opatrení zabezpečiť vo vzťahu ku každému poľnohospodárskemu podniku alebo k určitému množstvu dobytká, aby množstvo maštalného hnoja alebo spracovaného hnoja aplikovaného každoročne na pôdu, vrátane toho, ktoré sa na ňu dostane priamo od zvierat, neprekročilo množstvo stanovené na hektár, ktoré je 170 kg dusíka (N) ročne.
- (2) Od prijatia smernice 91/676/EHS vedecký a technický pokrok v oblasti techník spracovania hnoja umožnil výrobu hnojív (známych ako hnojivá RENURE – hnojivá založené na dusíku získanom z hnoja), ktoré za určitých podmienok pôsobia ako „chemické hnojivá“ v zmysle článku 2 písm. f) smernice.
- (3) Spoločné výskumné centrum Komisie vyhodnotilo, že hnojivá RENURE majú za určitých podmienok podobný potenciál vyplavovania dusíka a agronomickú účinnosť ako chemické hnojivá. S týmito materiálmi sa preto spája nižšie riziko uvoľňovania dusičnanov do vody v porovnaní s hnojom a vďaka tejto environmentálnej výhode by sa mohli používať v množstve presahujúcom maximálne povolené množstvo aplikácie hnoja stanovené v smernici 91/676/EHS, pričom zároveň pomôžu zabezpečiť dosiahnutie cieľov smernice a primerané agronomické prínosy².
- (4) Rozsiahlejšie používanie organických hnojív a živín z tokov recyklovaného odpadu by mohlo posilniť otvorenú strategickú autonómiu a potravinovú bezpečnosť Únie a zároveň stanoviť prísne normy udržateľnosti, najmä v regiónoch s nízkym využívaním organických hnojív. Používanie hnoja a spracovaného hnoja v súlade so smernicou 91/676/EHS by mohlo znížiť vystavenie poľnohospodárov nestálym cenám

¹ Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj>.

² Huygens D., Orveillon G., Lugato E., Tavazzi S., Comero S., Jones A., Gawlik B., Saveyn HGM, *Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC) (2020)* [Technické návrhy na bezpečné používanie spracovaného hnoja nad prahovou hodnotou stanovenou pre pásma ohrozené dusičnanmi v smernici o dusičnanoch (91/676/EHS) (2020)].

minerálnych hnojív a uzavrieť kolobeh živín. V oznámení s názvom Zabezpečenie dostupnosti a cenovej dostupnosti hnojív³ sa vyzýva na posúdenie ďalších regulačných a neregulačných krokov s cieľom umožniť širšie využívanie živín získaných z maštalného hnoja.

- (5) V roku 2023 Komisia začala proces hodnotenia smernice 91/676/EHS s cieľom okrem iného posúdiť, či uvedená smernica dostatočne podporuje recykláciu živín z rôznych zdrojov vrátane spracovaného hnoja a technologický vývoj v oblasti techník spracovania hnoja, ktorého výsledkom sú hnojivá RENURE.
- (6) Do ukončenia hodnotenia smernice 91/676/EHS je preto potrebné poskytnúť členským štátom dočasné riešenie, na základe ktorého by sa poľnohospodárom za určitých podmienok povolilo používať hnojivá RENURE v množstve presahujúcom množstvo stanovené v bode 2 prílohy III.
- (7) Používanie hnojív RENURE v množstve presahujúcom 170 kg dusíka na hektár za rok z maštalného hnoja by sa malo povoliť s primeranými zárukami v snahe zlepšiť nahrádzanie chemických hnojív organickými hnojivami, znížiť náklady pre poľnohospodárov a posilniť strategickú autonómiu odvetvia poľnohospodárstva Únie bez toho, aby sa ohrozilo dosiahnutie cieľov smernice 91/676/EHS.
- (8) Emisie dusíka z hnoja a hospodárskych zvierat ovplyvňujú nielen kvalitu vody, ale aj kvalitu ovzdušia. Používanie hnojív RENURE by malo ísť ruka v ruke s neustálym úsilím o zmiernenie celkových vplyvov na životné prostredie. Preto je potrebné zaviesť primerané záruky a stanoviť horný limit pre používanie hnojív RENURE. Tento horný limit by mal odrážať vlastnosti hnojív RENURE z maštalného hnoja, ich používanie a substitučnú kapacitu, ako aj skúsenosti s uplatňovaním bodu 2 prílohy III.
- (9) Mali by sa stanoviť kritériá kvality pre hnojivá RENURE a podmienky ich používania, aby tieto hnojivá mohli nahradiť „chemické hnojivá“ v súlade s cieľmi smernice 91/676/EHS.
- (10) Do úvahy by sa mali vziať len tie metódy spracovania, ktoré spoľahlivo produkujú materiály konzistentnej kvality v súlade so stanovenými kritériami. Spoločné výskumné centrum Komisie posúdilo kritériá koncentrácie minerálneho dusíka a organického uhlíka v takýchto materiáloch a otestovalo spoľahlivosť rôznych procesov pri výrobe materiálov spĺňajúcich uvedené kritériá. Z posúdenia vyplýva, že na výrobu materiálov konzistentnej kvality v súlade s týmito kritériami sú vhodné tieto metódy spracovania: odstraňovanie a premývanie amoniaku na výrobu amónnych solí, aplikácia reverznej osmózy na výrobu minerálnych koncentrátov a vyzrážanie fosfátových solí bohatých na dusík (struvit) z maštalného hnoja. Preto by sa mali stanoviť postupy potrebné na výrobu hnojív RENURE v kvalite potrebnej na to, aby predstavovali spoľahlivú náhradu chemických hnojív.
- (11) S cieľom zaistiť bezpečnú aplikáciu hnojív RENURE na pôdu by sa od členských štátov malo vyžadovať, aby uplatňovali prísne normy kvality vrátane bezpečných limitov pre príslušné kontaminanty a patogény v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi. Preto by sa mali stanoviť horné hraničné hodnoty, najmä pokiaľ ide o prítomnosť medi, zinku a mikroorganizmov.

³ COM(2022) 590, 9.11.2022.

- (12) V delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2023/1605⁴ sa vymedzujú koncové body výrobného reťazca určitých organických hnojív podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009⁵ vrátane spracovaného hnoja, za ktorými už spracovaný hnoj nepodlieha požiadavkám nariadenia (ES) č. 1069/2009, aby sa mohol stať EÚ produktom na hnojenie v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009⁶ alebo byť súčasťou takýchto produktov. Na iný hnoj ako hnoj uvedený v delegovanom nariadení (EÚ) 2023/1605 sa naďalej vzťahujú požiadavky nariadenia (ES) č. 1069/2009.
- (13) Členské štáty by mali stanoviť požiadavky na zariadenia vyrábajúce hnojivá RENURE s cieľom zabezpečiť konzistentný obsah živín v súlade s kritériami stanovenými v smernici 91/676/EHS. S cieľom uľahčiť aplikáciu hnojív RENURE na pôdu v súlade s potrebami plodín by k nim mali byť priložené primerané informácie o ich obsahu živín.
- (14) Spoločné výskumné centrum Komisie posúdilo vplyvy na životné prostredie a zdravie a navrhované kritériá používania hnojív RENURE pod podmienkou a za predpokladu, že celkové množstvo hnoja vyprodukovaného v Únii, počet dobytčích jednotiek a zaťaženie poľnohospodárskej pôdy dobytčiami jednotkami sa nezvýšia.
- (15) Členské štáty by preto mali pozorne monitorovať, aký vplyv bude mať povolenie používania hnojív RENURE v množstve presahujúcom 170 kg dusíka na hektár ročne, na celkový počet hospodárskych zvierat a produkciu hnoja. Ak obsah dusíka v celkovej ročnej produkcii hnoja na hektár využívanej poľnohospodárskej plochy (VPP) presahuje alebo hrozí, že presiahne 170 kg dusíka na hektár v členskom štáte ako celku alebo v regiónoch NUTS 2, v ktorých je povolené používanie hnojív RENURE, členské štáty by mali zabrániť akémukoľvek zvýšeniu obsahu dusíka v týchto regiónoch, aby sa zabezpečilo, že to nebude mať za následok ďalšie nezamýšľané negatívne vplyvy na životné prostredie.
- (16) Na aplikáciu hnojív RENURE na pôdu sa naďalej vzťahujú požiadavky na používanie všetkých hnojív (vyvážené hnojenie) stanovené v bode 1 ods. 3 prílohy III k smernici 91/676/EHS. S cieľom zohľadniť skutočnosť, že hnojivá RENURE majú nahradiť chemické hnojivá, môže byť v kontexte rozhodnutia o povolení používania hnojív RENURE potrebné preskúmať obmedzenia používania hnojív v súlade so zásadou vyváženého hnojenia, ktoré sa uplatňujú v príslušnom členskom štáte. Je potrebné zohľadniť možné ďalšie tlaky na životné prostredie vyplývajúce z používania hnojív RENURE, najmä po ich jesennej aplikácii na plodiny pestované na ornej pôde, a prijať vhodné opatrenia v príslušných akčných programoch, najmä pokiaľ ide o obmedzenie aplikácie hnojív na pôdu. Preto by sa mali dodržiavať osvedčené agroenvironmentálne postupy, ako sú živý rastlinný porast alebo rovnocenné opatrenia, aby sa zabránilo

⁴ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1605 z 22. mája 2023, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, pokiaľ ide o určenie koncových bodov výrobného reťazca určitých organických hnojív a zárodkových látok (Ú. v. EÚ L 198, 8.8.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1605/oj).

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu (Ú. v. EÚ L 300, 14.11.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1069/oj>).

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 z 5. júna 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu (Ú. v. EÚ L 170, 25.6.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1009/oj>).

uvoľneniu dusíka do životného prostredia. Uvedené požiadavky by sa preto mali stanoviť.

- (17) Používanie hnojív RENURE môže byť spojené aj s rizikom emisií dusíka v dôsledku vyparovania z pôdy, najmä v prípade hnojív s obsahom dusíka viac ako 60 % v iných formách ako dusičnany a s pH vyšším ako 5,5. S cieľom zabrániť negatívnym účinkom na životné prostredie by sa preto mali dodržiavať vhodné techniky aplikácie hnojív na pôdu, ako je injektáž, okamžité zapracovanie povrchovo aplikovaných materiálov alebo rovnocenné opatrenia.
- (18) Pri povoľovaní používania hnojív RENURE zo spracovaného hnoja by členské štáty mali zohľadniť aj ich potenciálne účinky na dosiahnutie cieľov smernice Rady 92/43/EHS⁷, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES⁸, 2016/2284⁹, 2020/2184¹⁰ a 2008/50/ES¹¹ a nariadenia (EÚ) 2018/848¹². Používanie hnojív RENURE by nemalo mať vplyv na vykonávanie uvedených smerníc a uvedeného nariadenia ani by im nemalo brániť. Vzhľadom na zásadu predbežnej opatrnosti stanovenú v článku 191 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie by členské štáty mali prijať osobitné preventívne opatrenia v lokalitách sústavy Natura 2000 a v ich okolí, ako aj v blízkosti miest odberu pitnej vody. Pri uplatňovaní uvedených právnych predpisov a pred udelením povolenia na používanie takýchto hnojív RENURE by členské štáty mali posúdiť celkový vplyv na emisie amoniaku v regiónoch, v ktorých je povolené používanie hnojív RENURE, aby sa zabezpečilo, že ich používanie nebude mať negatívny vplyv na environmentálne ciele.
- (19) S cieľom umožniť Komisii plniť si úlohu podľa smernice 91/676/EHS by členské štáty mali oznámiť Komisii svoje rozhodnutie povoliť používanie hnojív RENURE zo spracovaného hnoja a mali by Komisii v rámci štvorročnej správy podľa článku 10 smernice 91/676/EHS podávať správy o uplatňovaní tohto povolenia vrátane ročných údajov o výrobe hnojív RENURE, počte hospodárskych zvierat a produkcii hnoja.
- (20) Tento pozmeňujúci návrh by nemal mať vplyv na povinnosti členských štátov, pokiaľ sa nerozhodnú vykonať nové písmeno c) prílohy III, ktoré je uvedené v prílohe k tomuto aktu.
- (21) Je preto potrebné zodpovedajúcim spôsobom zmeniť smernicu 91/676/EHS.
- (22) Opatrenia stanovené v tejto smernici sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného článkom 9 smernice 91/676/EHS,

⁷ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES (Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2284/oj>).

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2184 zo 16. decembra 2020 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu (Ú. v. EÚ L 435, 23.12.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj>).

¹¹ Smernica EÚ o kvalite okolitého ovzdušia zmenená v roku 2024. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES z 21. mája 2008 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (Ú. v. EÚ L 152, 11.6.2008, s. 1 – 44).

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 z 30. mája 2018 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 (Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 1 – 92).

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Príloha III k smernici 91/676/EHS sa mení v súlade s prílohou k tejto smernici.

Článok 2

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do [Úrad pre publikácie: vložte dátum = 2 roky po nadobudnutí účinnosti smernice]. Znenie týchto ustanovení bezodkladne oznámia Komisii.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

*Za Komisiu
predsedníčka
[...]*

[Vyberte si jednu z dvoch možností podľa osoby, ktorá nariadenie podpisuje.]

*v mene predsedníčky
[...]
[funkcia]*